

Suomennettu Duodji-opetus

Duodjin eli saamen käsityön opetuksen opetussuunnitelma Enontekiöllä

1. Johdanto

Kaikkien oppilaiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (22.12.2014) mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Oppilaiden kielellinen osaaminen ja kulttuuritausta otetaan huomioon perusopetuksessa. Kunkin oppilaan kielitaitoa ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilasta ohjataan tuntemaan, ymmärtämään ja kunnioittamaan jokaisen kansalaisen perustuslaissa mainittua oikeutta omaan kieleen ja kulttuuriin. Saamelaisopetuksessa erityisenä tavoitteena on tukea oppilaiden kasvamista kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä sekä luoda heille mahdollisuus oppia saamelaista kulttuuriperinnettä. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden ja heidän huoltajiensa ja yhteisönsä tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta, kielistä ja kulttuureista.

1. Duodji oppiaineena ja kulttuurin kantajana

Saamen käsityö eli duodji on saamelaisen aineellisen kulttuurin ydin. Duodji kehittää oppilaan käytännöllistä, motorista, kulttuurista ja esteettistä osaamista. Duodji on yksi niistä oppiaineista, joiden kautta oppilas tutustuu saamelaiseen historiaan ja kulttuuriin sekä sen avulla vahvistaa omaa kulttuuritaustaansa ja -identiteettiään.

Opetuksen perustana ovat saamelainen arvomaailma, saamelainen käsitys maailmasta, perinteinen osaaminen ja sen välittäminen, duodjin ja sen tekemisen arvostaminen, ekologiset arvot ja ympäristönsuojelu. Saamen käsityöprosessi on sosiaalista toimintaa, jonka avulla ihminen tuntee kuuluvansa johonkin. Perinteisen osaamisen välittäminen ja opettaminen edellyttävät luonnollisesti läheistä yhteistyötä koulun, kotien, sukujen ja saamen käsityöntekijöiden välillä.

Sanat "duodji" ja "duddjon" kuvaavat saamelaista käsityötä ja muotoilua. Verbi "duddjot" (työskennellä käsin) sisältää myös henkisiä arvoja, ymmärryksen estetiikasta ja käytännöllisyyden yhdistämisestä. "Duodji" ja "duddjon" ei tarkoita pelkästään käsin tekemistä, vaan sen kautta välittyvät kulttuurin keskeiset arvot, kieli ja aineellisen kulttuurin ydin, työtavat ja materiaalien tunteminen sekä siihen liittyvä arvo- ja ajatusmaailma. Duodji ilmentää alkuperäiskansaidentiteettiä ja osoittaa siihen kuulumista sekä peilaa ihmisen ja luonnon välistä vahvaa yhteyttä.

Koska saamelainen yhteiskunta on kokenut muutoksia kulttuurisessa kasvatuksessa ja saamen käsityötaitojen oppiminen on siirtynyt lähinnä muodollisen opetuksen vastuulle, on opetussuunnitelmalla merkittävä vaikutus oppilaan kulttuuri-identiteetin rakentamisessa, vahvistamisessa ja ylläpitämisessä.

Duodjin opetuksen tavoitteena ei ole pelkästään itse duodji, vaan myös se millaisia asioita ihmisen tulee ottaa huomioon ennenkuin aloittaa työskentelyn. Kukin työvaihe on osa suurempaa kokonaisuutta. Opetuksessa painotetaan perinteitä, oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja yhteisöllistä työskentelyä (koko käsityöprosessin hallintaa). Saamen käsityöopinnot kehittävät ajattelutaitoa ja havainnointia. Töiden kautta kehitetään ja harjoitetaan itsenäistä, pitkäjänteistä työskentelyä, positiivisen itsetunnon muodostumista sekä vahvistetaan saamelaista identiteettiä. Duodjin oppiaineena tulee kaiken kaikkiaan tukea oppilaan kasvamista omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä.

1. Oppiaineen keskeiset sisällöt

Duodjin opetuksen kautta oppilas oppii tunnistamaan eri alueiden käsityöperinteitä (korut, vaatteet ja muut käsityöt) ja suunnittelussa ottamaan huomioon oman alueensa ja mahdollisesti sukunsa perinteen. Kaikissa duodjin opetuksen vaiheissa oppilaiden tulee saada kuulla, oppia ja käyttää duodjiin liittyviä termejä. Opetuksessa painotetaan sitä, että oppilaat oppisivat käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia duodjin suunnitteluun, duodjin tekemiseen, dokumentointiin ja tiedon jakamiseen.

Duodji kehittää oppilaan monipuolista lukutaitoa ja erityisesti visuaalista lukutaitoa. Duodji sisältää luontevana osana kuvataiteen, saamen kielen, matematiikan, ympäristöopin, biologian, historian ja yhteiskuntaopin oppiaineita. Siksi se on helppo integroida muihin aineisiin ja työskennellä yli oppiainerajojen, mikä puolestaan vahvistaa perusopetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria.

Duodji onkin monipuolinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuuksiin, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Opetustilanteessa teknologiaa ja verkkoympäristöjä käytetään monipuolisesti, vastuullisesti ja turvallisesti. Tieto- ja viestintäteknikkaan tutustutaan osana ideoiden hakemista, suunnittelua ja dokumentointia. Duodjin kautta oppilasta harjoitetaan visuaaliseen ja tekniseen dokumentointiin mahdollisen varhaisessa vaiheessa. Portfoliota tai blogia voi ruveta kirjoittamaan jo kolmannelta luokalta lähtien. Siten tuloksena syntyy dokumentaatio, joka kattaa koko kouluajan.

Tulevaisuuden koulu kannustaa kaikkia yhdessä oppimaan. Tällainen oppiva yhteisö kehittyy dialogin kautta ja siksi viestintä, yhteistyö ja monipuolinen työskentely vievät koko koulua ja yhteisön hyvinvointia eteenpäin. Duodjin tekemisen kautta opetellaan itse arvioimaan duodjia, jakamaan osaamista sekä yhdessä ratkaisemaan haasteellisia tilanteita ja antamaan palautetta myös muille.

Kukin koulu valitsee tavan, jolla toteuttaa opetusta. Vuosiluokilla 5-9 voidaan antaa oppilaalle mahdollisuus laittaa omista duodjin opinnoistaan etusijalle joko kovien materiaalien tai pehmeiden materiaalien opinnot sen mukaan, mihin hänellä on kiinnostusta ja lahjoja. Opetus voi eriytyä koviin tai pehmeisiin töihin, tällöin oppilas valitsee duodjin joko kovan tai pehmeän materiaalin mukaan.

Vuosiluokat 1-6

Yleiset tavoitteet

Oppilas

- tutustuu duodjin termeihin ja oppii käyttämään erilaisia materiaaleja, työkaluja ja työtapoja
- tutustuu eri materiaaleihin ja niiden monipuoliseen hyödyntämiseen. Hän oppii löytämään ja valitsemaan materiaaleja lähiympäristöstä, muokkaamaan niitä ja hyödyntämään niitä omassa käsityönteossaan.
- oppii varovaisuutta ja siisteyttä omassa työympäristössään.
- oppii ottamaan vastuuta omasta ja koko ryhmän työskentelystä
- kehittää kykyjä, havainnointia, kekseliäisyyttä ja esteettistä osaamista käytännön töiden kautta
- suunnittelee mahdollisimman hyvin omaa duodjiaan ja ottaa huomioon duodjin käyttökelpoisuuden ja esteettisyyden. Ajan myötä tulee osata arvioida käsityöprosessia kokonaisuutena.
- oppii havainnoimaan, miten ekologisuus, esteettisyys ja ympäristönsuojelu ovat keskeisessä asemassa saamelaisessa maailmankatsomuksessa. Omaksuu tavan käyttää materiaaleja säästeliäästi, tarkasti ja tehokkaasti.
- kokee duodjin tekemisen mielenkiintoiseksi ja mukavaksi puuhaksi sekä kokee siinä onnistumisia
- luottaa itseensä ja taitoihinsa. Arvostaa omaa ja muiden käsitöitä ja käsityöntekoa
- hakee käsitöitä ja kuvia eri lähteistä (esim. kotoa, lähiympäristöstä, suvulta, netistä, kirjoista), joita hän käyttää apuna käsitöiden tekemisessä
- oppii soveltamaan eri oppiaineissa opittuja taitoja käytännön työskentelyyn
- tapaa paikallisia käsityöntekijöitä ja tutustuu heidän töihinsä.
- pitää paikallista käsityöperinnettä perustana käsityönteossaan
- tutustuu kunkin alueen käsitöihin ja saamelaisen käsityön kirjoon
- oppii valmistamaan, huoltamaan ja korjaamaan käyttöesineitä ja vaatteita
- suunnittelee ja ratkoo haastavia tilanteita
- arvioi käsityöntekoaan
- osaa säilyttää ja kuljettaa käsitöitä oikeaoppisesti
- kasvaa duodjin tekemiseen

Sisällöt vuosiluokilla 1-2

Duodjin tekemisessä painotetaan perusosaamisen harjoittelua. Siinä otetaan huomioon oppilaan osaamisen kehittäminen: käden motoriikka, havainnointitaidot, kekseliäisyys, työ- ja leikittelytaidot sekä silmän ja käden yhteistyö.

Käsityöt ja aiheet tulevat lasten omasta maailmasta. Vuotuistyöt ohjaavat oppimista. Oppilas pääsee tutustumaan materiaaleihin, hankkimaan niitä alusta asti ja yhdessä muiden

oppilaiden kanssa muokkaamaan niitä. Opetuksessa hyödynnetään paikallista käsityöperinnettä ja materiaalia.

Opitaan löytämään luonnonmateriaaleja, joita voidaan käyttää duodjin tekemisessä, mm. nahkaa, sarvea, risuja, kenkäheinää, kuivuneita ja kovettuneita nahkavaatteita, simpukoita, kiviä, käpyjä ja lunta. Opitaan vuolemaan, leikkaamaan, liimaamaan, koristelemaan ja ompelemaan käsin. Tutustutaan villaan, villa- ja ompelulankoihin sekä käytetään niitä työskentelyssä. Opitaan kiertämään, punomaan, kutomaan pirtanauhaa tai koristepaulaa, varustamaan tupsuilla ja huovuttamaan. Otetaan huomioon myös materiaalien uusiokäyttö.

Duodjin tekemisen yhteydessä opettaja työskentelee tietoisesti sen eteen, että oppilaat tottuvat käyttämään duodjiin liittyviä termejä ja käsitteitä. Termien tulee olla nähtävissä myös kirjallisessa muodossa. Koska duodji on visuaalinen tuote, tulee kiinnittää huomiota oppimis- ja opetusympäristöön, esim. käsitöiden, kuvien ja työvälineiden tulee olla esillä.

Oppilas oppii turvallisesti työskentelemään. Hän oppii miten esim. puukkoa, saksia ja neulaa tulee käyttää. Hän oppii myös työskentelyn päätteeksi korjaamaan käsityöt ja työvälineet talteen. Oppilaan tulee saada tuntea, että hänen työllään on arvoa. Me totutamme häntä siihen, että valmiit käsityöt pidetään esillä sekä luokkahuoneessa että näyttelyissä.

Sisällöt vuosiluokilla 3-4

Oppilas pääsee kokemaan, miten laaja-alaisesti saamen käsityöalaan voidaan yhdistää muita oppiaineita.

Oppilas oppii näkemään käyttökäsityön merkityksen arkielämässä ja sen, miten tarpeesta syntyy halu valmistaa käyttökäsityö.

Pehmeiden materiaalien opetuksessa harjoitellaan ompelemaan käsin ja koneella, kutomaan pirtanauhaa ja/tai koristepaulaa, kutomaan, punomaan mm. pyöreää/litteää nyöriä ja/tai palmikoimaan litteää nauhaa, varustamaan tupsuilla ja huovuttamaan. Päämateriaaleja ovat verka, sisna, koristenauhat, puuvillakangas, villalanka/puuvillalanka, villa ja muut sopivat materiaalit.

Sisnatyö aloitetaan ompelemalla sormustin. Sen jälkeen oppilas voi ommella esim. neulakodan.

Tutkitaan millaisia värejä, ornamenttiikkaa ja kirjontatapoja käytetään oman suvun, alueen ja mahdollisuuksien mukaan muun alueen käsitöissä.

Oppilaat harjoittelevat käsin ompelua ja oppivat pujottamaan langan neulansilmään, pistämään neulalla, ompelemaan/harsimaan, ompelemaan etupistoja ja ylikuottelemaan sekä rypyttämään.

Oppilaat alkavat käyttää ompelukonetta ja oppivat tuntemaan koneen osia ja koneompeleita: suoraommel, sahalaitaommel, kanttaaminen.

He oppivat kaavaa käyttämään ja kirjomaan duodjia käsin tai ompelukoneella.

Pirtanauhan/koristepaulan kutomisessa oppilas oppii luomaan loimia. Taitojensa mukaan oppilas itse myös pääsee tätä kokeilemaan. Hän pääsee pohtimaan sukunsa ja alueensa pirtanauha- ja koristepaulamalleja ja huomaamaan niissä eroavaisuuksia esim. muiden alueiden malleihin.

Työvälineistä tiuha ja käpy tulevat tutuiksi. Oppilas tutustuu pirtanauhan kutomisen perusasioihin ja kutoo esim. kirjanmerkin, vyön tai avainnauhan. Oppilaat tutustuvat kutomisen perusasioihin: silmukoiden luominen ja kudelman päättäminen. Lisäksi oppilas valmistaa jonkin käsityön kierrätysmateriaaleista ja voi taitojensa ja mahdollisuuksiensa mukaan yhdistää työssään kaikkia em. materiaaleja ja käsityötapoja.

Kovien materiaalien opetuksessa mittaaminen ja piirtäminen kuuluvat olennaisesti kaikenlaisten käsitöiden tekemiseen. Miniatytyritöiden tekeminen on yksi tapa toteuttaa opetusta, esim. korvakota pienenä versiona, moottorikelkka, reki, vene, patopukit ja eläinhahmot. Muita esimerkkejä voivat olla: kello, lintulauta, sarvesta tehty soitin, neulakota, kirjekuorenavaja, pussinsulkija ja raudasta tehdyt eläinhahmot.

Työskennellessä kovien materiaalien kanssa oppilas opettelee käyttämään niihin liittyviä välineitä ja käsitteitä. Puutöissä oppilas tutustuu esim. puukolla vuolemiseen, sahaamiseen, mittaamiseen ja suorakulman käyttöön, höyläämiseen, viilaamiseen, viilan puhdistamiseen, hiekkapaperilla hiomiseen, naulan vasarointiin, vasaran käyttöön, poraamiseen penkkiporakoneella, liiman käyttöön naulaliitoksessa, maalaamiseen, lakkaamiseen ja maalausharjan pesemiseen.

Metallitöissä oppilas voi tutustua esim. metallilangan ja pehmeän metallin sahaamiseen ja leikkaamiseen, taivutukseen ja viilaamiseen.

Sisällöt vuosiluokilla 5-6

Keskeisenä sisältönä on vuosiluokilla 1-4 opittujen taitojen syventäminen ja oppilaan pyrkimys pitkäjänteiseen käsitöiden tekemiseen ja oman työsuunnitelman tekoon ja noudattamiseen.

Oppilaat tutustuvat paikallisiin käsityöntekijöihin. He voivat tutustua saamen käsityöperinteeseen myös virtuaalisesti tai opintomatkoilla museoihin, näyttelyihin, käsityöliikkeisiin ja kirjastoon. Mahdollisuuksien mukaan he oppivat tunnistamaan kunkin alueen käsityöperinteen ja kirjontatavat - ja käyttämään niitä inspiraationa omissa töissään.

Oppilas tutustuu sisnan muokkaamiseen. Hän oppii etsimään ja keittämään kaarnaa ja pajunkuorta. Luonnosta hakemansa materiaalin kautta hän oppii arvostamaan materiaaleja ja käyttämään niitä säästeliäästi. Hän oppii erilaisia saumoja ompelemaan äimällä, niin että käyttää suonilankaa esim. kiinnittämiseen, ylikuotteluun, rypyttämiseen ja nahan paikkaamiseen.

Oppilas oppii tuntemaan erilaisia perinteisiä kirjontatapoja, ja hän opettelee koristelemaan kangasta/verkaa esim. langalla, tinalangalla tai helmillä ja/tai koristenauhoilla ja kiemuroilla.

Kutomisessa oppilas oppii tekemään nurjan silmukan sekä vähentämään ja lisäämään silmukoita. Virkkaamisessa hän oppii tekemään kiinteän silmukan puolipylvään ja pylvään. Oppilas oppii myös noudattamaan kirjallisia ohjeita virkkaamisessa tai kutomisessa.

Oppilas oppii tuntemaan nyörejä ja punomaan niitä, esim. varustamaan tupsuilla, palmikoimaan, punomaan pyöreää ja litteää nyöriä.

Lisäksi voidaan kankaaseen painaa kuvia, valmistaa juuri- tai helmitöitä, huovuttaa neulalla tai saippualla, sitoa perhoja, hapsuttaa huiivia, karstata villaa ja kehrätä lankaa ja kokeilla kudontaa kangaspuilla.

Oppilas oppii myös korjaamaan rikkinäisiä vaatteita: parsimaan sukkia, paikkaamaan reikiä ja ompelamaan nappeja. Opetuksessa kiinnitetään huomiota myös materiaalien kierrätykseen ja uusiokäyttöön.

Myös kovien materiaalien töissä pääpaino on vuosiluokilla 1-4 opittujen taitojen syventämisessä ja oppilaan pyrkimyksessä pitkäjänteistä työtä vaativien käsitöiden tekemiseen. Opettajan tulee arvioida kokonaistoimintamallia kovien materiaalien töissä: Opettaako hän enimmäkseen sellaisia toimintatapoja, joita voi tehdä käsin ilman isoja ja kalliita koneita ja kuinka paljon turvautuu koneiden apuun. Ainakin 1-6 luokan osalta pitäisi pääpaino olla käsin tekemisessä.

Oppilaat opettelevat dokumentoimaan suunnitelmiaan ja käsityöprosesseja suullisesti ja visuaalisesti. Tieto- ja viestintäteknologia voi olla osana tiedon hankinnassa, ideoiden keräämisessä, suunnittelemisessa ja dokumentoinnissa. Oppilaat opettelevat myös käyttämään mittoja ja kaavoja. Oppilaat tutkivat materiaalien ominaisuuksia ja tavallisten koneiden toimintaperiaatteita.

1. Vuosiluokat 7-9

Yleiset tavoitteet

Oppilas hyödyntää jo peruskoulun aiemmillä vuosiluokilla oppimiaan tietoja ja taitoja sekä laajentaa ja syventää niitä ja ongelmanratkaisutaitojaan. Toiminnan ja työn kautta oppiminen on keskeisellä sijalla, mutta oppilaan tulee myös saada teoriaopetusta, esim. historiallista tietoa lapinpukumalleista ja siitä miten historiasta saatava tieto voi auttaa tämän päivän työskentelyssä. Duodjin tekeminen perustuu siihen, että oppilas suunnittelee, tekee ja oppii arvioimaan itse duodjia ja duodjin tekemistä alusta loppuun asti.

Oppilas

- oppii vähitellen hallitsemaan kokonaista käsityöprosessia ja käsittää sen monimateriaaliseksi oppiaineeksi, jossa opitaan käsityökieltä, hahmottamista ja teknologiaa
- osaa suunnitella visuaalisesti ja teknisesti omaa käsityötä ja kehittää käsityöalan visuaalista lukutaitoaan
- osaa myös työskennellä ryhmässä, suunnitella yhdessä toisten kanssa, toteuttaa ja arvioida yhteistä ja/tai omaa käsityöprosessia
- käsitöiden tekemisessä pitää kokeilla uutta, tutkia, keksiä ja löytää erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä duodjin tekotapaan sopivia ratkaisuja
- käsitöiden tekemisessä pyritään ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia ja hyödyntämään opittuja taitoja päivittäisessä elämässä
- käsitöiden tekeminen kehittää kolmiulotteista hahmottamista, tuntoaistia ja käsin työskentelyä, jotka puolestaan kehittävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnittelutaitoa
- käsitöiden tekeminen opettaa pitkäjänteiseen ja innovatiiviseen työskentelytapaan, joka vahvistaa oppilaan itsetuntoa
- oppilaan tulee päästä nauttimaan tekemisestä ja sen tuloksista
- opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja yhteisöllistä työskentelyä (ryhmätyö)

- oppilas pääsee tutustumaan ympäröivään aineelliseen maailmaan, mikä antaa käsityksen kestävästä elämäntavasta ja kehityksestä: siihen kuuluvat oppilaan oma elinpiiri, suku, paikallinen kulttuuriperintö ja yhteisön kulttuurinen monimuotoisuus
- tutustuu paikalliseen käsityökulttuuriin ja käsityöntekijöihin, mutta myös muun saamelaisalueen käsityöperinteisiin
- oppilaan tulee päästä kehittämään visuaalista lukutaitoaan ja käsityökulttuurille tyypillisiä havaintojaan (näyttelyt, kuvat, filmit, arkistot, museot ja säilöt)
- saamen käsityötaito kasvattaa eettisiä, tietoisia, osallistuvia sekä taitavia ja toimeliaita ihmisiä, jotka arvostavat itseään tekijänä ja jotka ovat kiinnostuneita duodjin tekemisestä ja joilla on halu ylläpitää ja edistää saamen käsityökulttuuria

Sisällöt vuosiluokilla 7-9

Opetuksen perustana on saamelainen aineellinen kulttuuri ja taidekasvatus sekä kauneudentaju. Opetuksessa pyritään ottamaan huomioon paikallinen perinne sekä mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan myös muun alueen perinne. Duodjin opetus pyrkii perehdyttämään kattavaan käsityöprosessiin, koska duodji on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan duodjin ilmaisuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Duodjin tekemisessä lähtökohtana on erilaisia laajoja teemoja kattava pohdinta oppiainerajoja ylittävänä toimintana kuten saamelaisessa elämänskatsomuksessakin on: elämä on kokonaisuus eikä sitä voi hajottaa osiin.

Vuosiluokilla 7-9 duodjin opetus vahvistaa ja syventää oppilaiden omasta taustasta kumpuavia kokemuksiaan, ongelmanratkaisutaitojaan sekä duodjin tekemiseen liittyvää työskentelyä, esittelyä ja suunnittelemisen tietoja ja taitoja.

Harjoitetaan oppilaan visuaalisen ja teknisen suunnittelun dokumentointia omaan työkansioon tai -vihkoon (esim. portfolio, blogi). Oppilas oppii dokumentoimaan kokonaisia käsityöprosesseja. Oppilas tutustuu myös teknologian toimintaperiaatteisiin. Suunnitelmaa voi täydentää ajankohtaisilla teemoilla ja aiheilla. Mahdollisuuksien mukaan käytetään myös koodausta tuotteiden suunnitteluun.

Duodjin kasvatustehtävänä on tukea oppilaan identiteettiä, hyvinvointia, elämänhallintaa sekä työelämää ja ammattia koskevia valintoja.

On tärkeätä, että oppilas oppii huolehtimaan työvälineistä, esim. terottamaan puukkoja ja näskäintä. Tämä koskee myös heitä, jotka työstävät pehmeitä materiaaleja. Innostus käsityöntekemiseen hiipuu, jos käsityövälineet (sakset, viilat, äimät, puukot, höylät, sahanterät, parkkikaapimet ym.) ovat tylsiä. Joitakin välineitä ei voi itse terottaa ja jotkin välineet eivät edes ole terotettavissa (esim. köysisahan terät ja viilat). Oppilaalle tulisi syntyä ymmärrys siitä, mitä voi itse tehdä ja mitä ei. Koneiden työturvallista käyttöä myös painotetaan. On olemassa paljon erilaisia laitteita, joita käsitöiden tekemisessä voidaan hyödyntää.

Kaikkien käsityöalojen yhteyteen kuuluu:

- duodjin historia yleisesti ja paikallisella tasolla
- materiaaleihin liittyvä tieto ja ymmärrys: duodjiin kuuluva erityisosaaminen, esim. miten muokata nahkatöitä
- dokumentointi: oman työskentelyn arviointi ja tallentaminen (ymmärretään tiedon tallentamisen tärkeys ja hyödyllisyys myöhemmässä elämässä)

- käsitöiden säilyttäminen ja korjaaminen/tuunaus
- työvälineistä huolehtiminen.

Ompelu

- työjärjestyksen suunnittelu ja sen luonnostelu
- tekniikan hyödyntäminen ja monipuolinen käyttö (ompelukoneet eri tarkoituksiin, esim. kankaaseen, nahkaan, turkikseen)
- eri materiaalien ompeleminen, esim. silkki, verka, venyvä materiaali, karva, nahka
- vartalon perusmitat, mittataulukko
- vaatetukseen liittyvien kaavojen teko ja sovittaminen omiin mittoihin
- mittaaminen: perinteinen vaaksalla mittaaminen ja/tai kaavojen piirtäminen valmiin suunnitelman pohjalta (esim. käsityölehdet) ja kaavaselitysten luku
- leikkaamisen suunnittelu
- leikkaaminen
- dokumentointi
- esimerkkejä mahdollisista töistä: luhkka, päähineet, kevyt lapintakki, nutukkaat

Lankatyö

- pirtanauhan ja koristepaulan kutominen (kengänpaulat, nauhat, vyö)
- kudemat: kirjovanttuut, villasukat, villahuivi
- palmikoiminen, pyöreän nyörin/litteän nauhan punominen
- tupsuilla varustaminen
- käsitöiden säilytys ja korjaus, esim. paikkaaminen

Puutyö

- Työvälineiden käyttö
- Duodjin suunnittelu ja toteuttaminen
- Puun taivutus ja liitokset/saumata (juuriliitos)

Projektityö

- esim. puukonkahvan ja –tupen valmistaminen. Puukonkahvan materiaalina sisna ja sarvi. Tupen materiaalina sarvi ja härännahka.